

ע:

אלו דברים פרק ששי פסחים

עין משפט
נר מצוה

לא א מ"י פ"ד מהל'
קרנ פסח הלכ' י'
לכ ב מ"י פ"ה מהל'
חגיגה הלכ' ח:

רבינו חננאל

אלא בפסח שבא במרובה.
פ"י מעט בני אדם נמנו
בפסח הווא ואין צריכין
בשר אתר אלא די להם
הפסח לבדו לשבע פסחו
דליכא חגיגה. ודחיק
וכי חנינו קסומי אינהו.
כלומר ראו בדרך מראה
הקוסמים החווים בכותבים
כי הפסח של זו השנה
במרובה הוא בא ואין
עמו חגיגה לסיק לא
טהור הקוסין שלהו. אלא
כגון שבא הפסח בטומאה
שאין עמו חגיגה. ואקשינן
וכי חנינו קסומי נגינו
דהוה דיעי ירישאל וז
הטעם רובן טמאין הן
והפסח כן בטומאה ואין
עמו חגיגה. ואמרין כגון
שהיה נשיא גוסס ב"ב
ואם ימות יטמאו לו דבר
ירשאל. כן בשר אדם פסח
הוא. ספק מן נשיא ויום
או חנו ספק לא מה בפסח
אחר חייט וטענה לסיק.
דחיש דלמא לא פאת
ובענין כסין טהורה וליכא
קופין דהיא הוה ודואי
ספיקא דאמרין וספיקא
אחרתא נמי. דלמא לא
פאת נשיא ואחר הפסח
במרובה ואין ספק חגיגה
למה ליה טהרה. אלא
בפסח הבא בטומאה וזאת
ז"ל יהודה בן דורתי
שידע שיהיה ודורתי בור
בר. ור"ק מרובים וחבת
פסח לה' אלהיך צאן
ובקר לפסח ובקר
לחגיגה ט"ו מכאן לחגיגה
ז"ל דודתא שבת כש
פסח דוחה שבת. אמר רב
חגיגה דוחה שבת. אמר רב
אשי' הוא טעמא דפרושים
זו כלומר מדרש פרושים
זו זה. אלא טעמיה
דחגיגה קרא הכי דואן.
וחבת פסח לה' אלהיך
צאן ובקר. ואם יו"ת מן
הדמים שהפריש לקנות
בזמן פסח. הביאור רב
הבא מן הבקר וכיש מן
הצאן. ומאי ניהו שלמים.
דכד פלגיו על יהודה
בן דורתי דאמר אין חגיגה
ז"ל דוחה שבת. ור"ק
בין דוחה שמונה ימים
זו דוחה אחריו יום טוב
אחריו של חג מבשר
השביעי חתונה אותו כאשר
ז"ל מפרש בחגיגה פ"א.
סעף חג שמונה. וקאמר
י"חכנא וחגיגה אותו חג
זה שבעת ימים מכאן
לחגיגה שאינה דוחה שבת
לכ"ה שבעה ולא שמונה
ימים. שבת מחגיגה.
קשו בה ואלא אי מקלי'
ט"ו ט"ז הראשון של חג
שבת יבוא גם יום טוב
אחריו שבת. ואין חוגג
אלא ששה ימים כלבד.
הרי"ק שבעה חוגגין אחא
ברב סעם. ואי מקלי'
במיטע שנים כי האי
נגיד יו"ת הראשון שבת
דלא משכחת ימי חגיגה
אלא ששה. למיטע לא
חיישין. אבל שמונה לעולם

מ"א טעמא דבן דורתיא דחבת וזבחת פסח וכו'. רש"י פ"י
דחגיגה י"ד מייירי "ולפי' ז"ל דלגן חיימא אפי' דלית ליה
היקשא אחרתא לעיל חגיגה י"ד לא דחיא שבת אפי' דלכל מילי
אקשיה חגיגה לפסח דאפילו לשבירת
מדקאמר רב אשי בסמוך ואין טעמא
דפרושין ניקו ויפירוט ולי בן חיימא
נמי ס"ל דח"י שבת לא הוה מתמה
כולי האי וטעמא דליפלין בסמוך
מוטומאס אומי וגו' דלא דחיא שבת
אפי' דקרנן ציבור הוה ה"ג לכן חיימא
ואפי' דקרא וחגיגה אותו חגיגה
ט"ו חמי סכרדא הוה להשומת חגיגה
יחד ולה"י אלוטריך לכן דורמא
למליף מוחבת פסח שהוקשו לענין
זכיהת ואפי' בשבת לאפוקי שלא נקיש
החגיגה יחד ולא מלי למליף מהיקשא
דכן חיימא דפ"י וקשה דלעיל קאמר
רב אשי דלי חובה הוה חיימי בשבת
משמע דלכן חיימא ולתנא דלקמן דלית
לכו חגיגה ארבעה עשר דאורייתא
דחיא שבת א"כ מלי קמתמא רב אשי
ואין טעמא דפרושין ניקו ויפירוט
ועד חקשי להסוה דמליף מהוילאו לו
(וימא ג.) נקוט האי כללל צידך כל
שומן קבוע דוחה את השבת ואת
הטומאה ואפי' יחיד הוא איכא חגיגה
י"ד דקבוע לה זמן ולא דחיא לכן
נראה לריי עיקר דהכא איירי בחגיגה
ט"ו דמוכח דמיימי קרא דוחותם
אותו וחתי שפיר דלא כיל בהוילאו
לו אלא דבר שקבוע לו זמן יום אחד
ולא יותר אלא חגיגה ט"ו לא חשיב
כל כך זמן קבוע כיון שיש לה משלומין
כל שבעה ומ"מ פירך שפיר הא ודאי
קרנן ציבור הוה דלף חגיגה חמשה
עשר חשיבה וזנה קבוע כדאמרין
בפרק צ"ב דליה (דף כ.) אמר להן
ג"ה אף זו קבוע לה זמן דתמן עבר
הרגל ולא חג אינו חייב בחתירותו
ואין להקשות א"כ אחאי הולך בן
דורמא לפרוש ולהתרחק כדי שיהיה
בדרך רחוקה ויפטר הלל היה יכול
להביא חגיגתו כל שבעה דליפלין
בסמוך אומר ר"י דילמא יהודה בן
דורמא ס"ל מדליתקש חגיגה חמשה
עשר לפסח שבעה חגין לה משלומין
והא דמוקי בן דורמא קרא דחבת
פסח בחגיגה חמשה עשר ולא בחגיגה
י"ד משום דסבר דחגיגה י"ד לאו
דאורייתא: **ה"א** ודאי קרבן ציבור
הוא. נקט קרבן ציבור משום דליכא

תנא דחלי צהרי צ"י יש בקרנות ציבור
שלין ציבור שקרנות ציבור דוחין את השבת ואת הטומאה ומיהו
בפרק הוילאו לו (וימא ג.) אמר' כל שומן קבוע דוחה את השבת
וטומאה אפילו ציבור וק"ק דהכא קרו ליה קרבן ציבור משום דלמי
בכיתופי וכן צימא (ואכל בחגיגה) (דף ו.) קרי ליה קרבן יחיד:
ה"א ודאי קרבן ציבור. תימא לרשב"א מה צדק אס הוא קרבן
ציבור והא פסח ומתמיד ושעירי ר"ח ועומר ושמי הלחם לנולחו
מזריקין קרבי צידד לוין (ולקמן עו.) שידחו שבת וא"כ הכא מנא לן
ואור"י דחגיגה (ו) בכלל שאר קרנות מעודות דהאי קרא דוחותם
חמיב בסוף פרשת פינחס: **שלמים** ששחטן מערב י"ז וכו'.
נראה לריי דלפי' הקדשים מתחלה ושחטן לשם חגיגה ט"ו איירי דאי
לשם שלמים דלמלא חין יולא משום חגיגה אפי' שחטן ג"ע דכל דבר
שחובת חין צא אלא מן החולין לכן נראה דהקדשין ושחטן לשם חגיגה
דוהילי והיו דבר שחובת ואינו צא אלא מן החולין שצריך להקדישם לשם
חמיב גבי שמחת י"ט אלא גבי הר עיבל והי' יליף מיהי' י"ט וי"ל דליכא למימר דבכל ענין קאמר קרא דענין זכיהת בשבת שמחה:
לרבות

במרובה. בחבורה מועטת שהפסח מרובה להן ולא יציאו חגיגה:
מנא ידעי. הבעלים בשלשה עשר שהפסח חבורתו מועטת הרי כל
שעה צאין וגמנין עליו אנשים מעלמא וקוים להן בן חלק מן הבעלים
עד שעת שמיטה הלכך לא קים (ה) ליה שמחא חבורה מועטת ומטביל
לקופין שמא יציאו חגיגה ויטרכו
לשכירת עמלות: **שבא בטומאה**.
שריב ציבור טמאין ומן (פסח) בזמן שבת
בטומאה חין מצידין עמו חגיגה וזה
המוטאה טהור ואפי' שאף הטהורים
עושין בטומאה עם הציבור מטבילה
לשכר זה עמלות חגיגה חמשה עשר
שאינה נאה בטומאה: **מנא ידעי**.
הבעלים בשלשה עשר ששחטו
סמייהם שיהו רוב ציבור טמאין:
דמיס נשיא. ומזה לכל ישראל
להתעסק: **זי** אי נישא בשלשה עשר.
כשהיו מטהרין כליהם: **סכין למח** ליה
לאטבולה. למחיה הרי היא עתיד
ליטמא וזה המוטאה אס טהור הוא
למה מחזיקה בטורה ושומע בה שלמי
חגיגתו צ"ע: **אלא דמיס בארבעה**
עשר. וכשהטבילו כליהם צ"ג האריך
לארבעה עשר לא היו יודעין שיהיו
בטומאה א"כ גם את הקופין הטביל
לשכירת העמלות דחגיגה ארבעה עשר:
ומאי שגא סכין. דלמחר אטבולה מרה
מאתמול ומאי שגא קופין ללא אמרי'
מאתמול מרה מאתמול: **לא לריבא**
דנשיא גוסס בשלשה עשר ולא גרסין
ומס בארבעה עשר. דמה לי מת ומה
לי לא מת: **סכין דחד ספיקא**. הוא
דליכא למימר שמא ימות הנשיא ויעשו
פסח בטומאה משום דהן ספיקא לא
חינעו מלאטבולה ואטבולה דחייס
שמה לא ימות ויעשה פסח בטורה:
כל קופין דתרי ספיקי. חית ליה
מסלקי ליה ממורת טבילה שמא ימות
ולא יציאו חגיגה לא בארבעה עשר
ולא בחמשה עשר או אפי' לא ימות
שמה אי לא לאטריך לחגיגה ארבעה
עשר שמה חבורתו מועטת ויבא
פסח במרובה ואי משום חגיגה חג
חמשה עשר עדיין יש שהות להטבילה
ב"י הלכך לא אטבולה מרה בשלשה
עשר: **כן דורמא פירש**. מן החכמים
וגבדל פסח מפני שחיו אומרים אין
חגיגה ארבעה עשר דוחה שבת:
ויש לו בדרוס. רחוק מירושלים שלא
לעלות לרגל ויתחייב בפסח ובחגיגה
דקסבר חגיגה חובה ואפי' במרובה:
ואין טעמא דפרושים וכו'. וכו' לכן

הוצרכו לדרוש המקראות אחר טעמי המבדילים מן החכמים: **מוסר**
הפסח. צין שהפריש פסחו ואבד ונתכפר בזהו ואח"כ מנא זה בין
שהפריש מעות לפסחו וזלה קדושת פסח על כולו והכול טלואים ויחזתו
מן המעות: **שקרב שלמים**. צמועד או לאחר הרגל: **לדבר הכא מן**
האלן ומן הכקר. היינו שלמים שכשירין לבא מכל אלא ומכל כקר זכר
וקנה: **אמאי לא דחיא שבת**. ואפילו חגיגה חמשה עשר הא ודאי
קרנן ציבור הוא דהא חמי בכיתופי כי פסח חומן קבוע לה: **וחגיגה**
אוס. חג הסוכות חמיב דחשלוטין ידידה כל שמונה הלכך שמונה
לא אלא לאו שמונה חמיב חין לך חגיגה שדוחה שבת הלכך לא
משכחת שמונה לעולם: **כגון שחל י"ט הראשון של חג להיות בשבת**.
דמטי נמי שמיני עזרת בשבת דאין כאן אלא ששה: **אכין חכלא**.
קויר את בניו היה: **לימא כי האי מילתא**. שאילה שאינה הוגנת:
שעת

הוצרכו לדרוש המקראות אחר טעמי המבדילים מן החכמים: **מוסר**
הפסח. צין שהפריש פסחו ואבד ונתכפר בזהו ואח"כ מנא זה בין
שהפריש מעות לפסחו וזלה קדושת פסח על כולו והכול טלואים ויחזתו
מן המעות: **שקרב שלמים**. צמועד או לאחר הרגל: **לדבר הכא מן**
האלן ומן הכקר. היינו שלמים שכשירין לבא מכל אלא ומכל כקר זכר
וקנה: **אמאי לא דחיא שבת**. ואפילו חגיגה חמשה עשר הא ודאי
קרנן ציבור הוא דהא חמי בכיתופי כי פסח חומן קבוע לה: **וחגיגה**
אוס. חג הסוכות חמיב דחשלוטין ידידה כל שמונה הלכך שמונה
לא אלא לאו שמונה חמיב חין לך חגיגה שדוחה שבת הלכך לא
משכחת שמונה לעולם: **כגון שחל י"ט הראשון של חג להיות בשבת**.
דמטי נמי שמיני עזרת בשבת דאין כאן אלא ששה: **אכין חכלא**.
קויר את בניו היה: **לימא כי האי מילתא**. שאילה שאינה הוגנת:
שעת

מסורת הש"ס

(ה) וזכיהת ד' ו' ו' ו'
דף פג. (ז) חולין ק'
אשר יבחר י' לשכן שמו
(פ. ש. א.) ודף נה. ש"ה.

תורה אור השלם

1. וזבחת פסח ליה'
אלהיך צאן ובקר במקום
אשר יבחר י' לשכן שמו
שם.
2. וזבחת אותו חג ליה'
שבעת ימים בשנה חת
עולם לדורותיכם בחדש
השביעי חתנו אתה.
ויקרא כג כג
3. וזבחת שלמים
ואכלת שם ושמחת לפני
י' אלהיך. דברים כז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מנא ידעי
וכי לא קים להו שמה:
(ב) תיב"ד ד"ה הא ודאי וכו'
ואורי דחגיגה הוי ככלל.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה פסח טעמא
וכי ידעי צ"ל רב"ט
פי' לעיל נט ע"ג חוס'
ד"ה י"ד ולקמן קוד
ע"ג חגיגה אחר זכר
לפסח: **מ"א** ש"ס אין
זה השלומין. ע"י חגיגה
ו' ע"ג חוס' ד"ה יס
שפחה: **חוס'** ד"ה הא
ודאי וכו' דחאי קרא
דחגיגה. עי' טורי און
מגילה ה' ע"ה חגיגה
וחגיגה:

